

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τριμήνες συνδρομές (1 δρ. την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητής ἢ δὲν προπληρώσει τὴν συνδρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίόσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΧΩΣ ΘΑΡΡΟΣ. — Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ. — Ο κ. ΜΕΝΑΡΔΟΣ. — ΜΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ. — ΠΛΗΘΗΝΑΝ ΚΑΙ ΠΛΗΘΑΙΝΟΥΝ. — ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ. — Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΚΟΥΙΝΤΕΤΟΥ

ΟΣΑ εἶπε μέσα στὴ Βουλὴ ὁ κ. Ἰπουργὸς τῆς Παιδείας γιὰ τὸν κ. Μενάρδο δείξατε θεοφάνερα πὼς ὁ κ. Ἰπουργὸς δὲν ξέρει οὔτε ποιόνε διόρισε καθηγητὴ οὔτε γιατί τονε διόρισε. Ἐξὸν πιά κι ἂν τὰ ξέρει ὄλ' αὐτὰ καὶ δὲ μᾶς τὰ εἶπε, εἶτε γιατί δὲ θέλησε, εἶτε γιατί δὲ σύφερενε γιὰ λόγους ὑψηλῆς πολιτικῆς. Τοῦλειψε μ' ἄλλα λόγια τοῦ κ. Ἰπουργοῦ τὸ θάρρος τῆς γνώμης του.

Μὲ τὸ νὰ διαβάσει μιὰ ἐπιστημονικὴ διατριβὴ τοῦ κ. Μενάρδου γραμμένη στὴν ἀρχαία γλῶσσα καὶ μιὰ ἄλλη γραμμένη στὴν ὑπερκαθαρεύουσα, εἶδειξε μόνο πὼς πῆρε στὰ σοβαρὰ τὶς κωμικὲς κατηγορίες τοῦ Πατσουράκου καὶ ζήτησε νὰν τὶς γκρεμίσει. Κατόρθωμα κι αὐτὸ πὸν μπορεῖ νὰ γίνει μὲ μι' ἀλαφρότατη κλωτσιά. Στὸ ἄλλο ἔπρεπε νὰ προσέξει ὁ κ. Ἰπουργός, Ὁ κ. Μενάρδος καταγγέλλθηκε γιὰ δημοτικιστῆς. Ἄν εἶχε θάρρος ὁ κ. Ἀλεξαντρῆς, ἢ ἂν εἶτανε στὴ θέση του νανένεσ ἄλλος Ἰπουργός μὲ θάρρος, ἔπρεπε νὰ μὴ μασήσει τὰ λόγια τὸν, νὰ μὴν κρύψει τὴν ἀλήθεια, μὰ νὰ φωνάξει.

— *Ναί, εἶναι καὶ δημοτικιστῆς ὁ κ. Μενάρδος, μὰ ἢ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ποῦχει κάνει πάγου σὲ Βυζαντινὰ*

καὶ Μεσαιωνικὰ κείμενα τῆς ζωτανῆς μας γλώσσας βαρβαίνει περισσότερο ἀπὸ τὴν τάχα δουλιὰ ποῦχουν κάνει σοφοὶ καθηγητάδες τοῦ ἑλλ. Πανεπιστημίου πάνου σὲ κείμενα ἀρχαία, κλέβοντας ἀδιάντροπα τοὺς Ἐδριπαιούς ἐκδότες. Ναί, εἶναι καὶ δημοτικιστῆς καὶ τὸ λογαριάζω τιμὴ μου πὸν μπάζω μέσα στὸ ἐθνικὸ πνευματικὸ λειπροκομεῖο κ' ἕνα νεοϊδεάτη καθηγητῆ.

ΕΜΕΙΣ δὲ μιλήσαμε ἴσαμε τώρα. Πολιτικὴ κρατήσαμε καὶ μεῖς. Δὲ θέλαμε νὰ μᾶς κατηγορήσουνε πὼς χαλάσαμε τὴ δουλιὰ, πὼς μιλώντας πήραμε τὸν κ. Μενάρδο στὸ λαϊμὸ μας καὶ τὸν μποδίσαιμε νὰ γίνει καθηγητῆς. Νά, ὅμως πὸν καὶ ἡ σιωπὴ μας δὲν ὠφέλησε. Νά, πὸν καὶ χωρὶς νὰ μιλήσει ὁ «Νουμάς», καταγγέλλθηκε ὁ κ. Μενάρδος γιὰ μαλλιαρὸς καὶ οἱ γλωσσαμύντορες ζητάνε σήμερι τὴν πάψη του.

Ἡ πολιτικὴ λοιπὸν κάλπικο λεπτὸ δὲν ἀξίζει. Ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ θάρρος ἀξίζουν κι αὐτὰ μοναχὰ λογαριάζονται. Ὁ κ. Δελμούζος, ὅταν ἴδρυσε τὸ σκολεῖο του στὸ Βόλο τοὺς ξόρκιζε ὄλους νὰ μὴ μιλήσουνε, νὰ μὴν τὸ ποῦνε πὼς εἶναι δημοτικιστῆς. Ἄν καὶ εἶναι σοσιαλιστῆς φανατικός, μιὰ φορὰ, θυμούμαστε, σὲ μιὰ Βολιώτικη φημερίδα ἀρνήθηκε μὲ τὴν ὑπογραφή του καὶ τὸ Σοσιαλισμὸ. Ὁχι φυσικά, ἀπὸ φόβο, μὰ ἀπὸ πολιτικὴ γιὰ νὰ μὴ βλαφτεῖ τὸ σκολεῖο του, γιὰ νὰ μὴν πάθει ἡ Ἰδέα. Τί τὸν ὠφέλησε ὅμως ἡ πολιτικὴ; Τὸ σκολεῖο του γιὰ μαλλιαρὸ καταγγέλλθηκε καὶ γιὰ μαλλιαρὸ κλείστηκε.

Αὐτὸ τὸ κακὸ παθαίνουμε ὄλοι μας. Ἐνῶ καὶ οἱ ἀντίπαλοί μας εἶναι Ρωμιοί, ἴδιοι κι ἀπαράλλαχτοι μὲ λόγου μας, νὰ θαρροῦμε πὼς μόνο ἐμεῖς εἴμαστε ἔξυπνοι καὶ τοὺς πεζογελάμε, τοὺς κουτούς.

ΕΤΣΙ λοιπὸν πὸν λέτε. Ὁ κ. Μενάρδος εἶναι καὶ δημοτικιστῆς. Ἐχει τιμήσει μάλιστα καὶ τὸ «Νουμά» μὲ τὴ συνεργασία του. Στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ «Νουμά» ἔχει δημοσιέψει μετὰφρασεσ ἀπὸ ἀρχαία ποιήματα, μὲ τὴν ὑπογραφή του, παληκαρίσια. Τὸ τρίτο εἰδύλλιο τοῦ Μόσχου («Νουμάς» ἀριθ. 99—6 Ἰουν. 1904, σελ. 2) τὸ ξανατυπώνουμε σὲ τούτη δὴ τὴ στήλη. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, πὸν τοῦ χρωστάμε γι' αὐτὸ ἀπειρη ἐθνωμοσύνη, ὁ κ. Μενάρδος μᾶς συμβούλεψε τὸ «Βαρβαροπαζαρο», πὸν τόσο «γενναίους καρπούς ἀπέφερε».

ΜΟΣΧΟΥ — ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἄμα τάγερὶ τὸ γιαιλὸ σιγὰ σιγὰ χαϊδεύη, πλανῆ τὸ νοῦ μου τὸ φτωχὸ κι ἀρνούμαι τὴ στεριά καὶ πιδὸ πολὺ ἢ ἀπάνεμη γαλήνη μὲ μαγεύει. Μ' ἄμα σφυρῆξη δυνατὰ κ' ἐρθῆ κακοκαιριὰ καὶ κάθε κῆμα σὰ θεριὸ ἀφρίζη καὶ παλεῖ τὸ γιαιλὸ φεύγω, λαχταρῶ τὸ χῶμα, τὸ κλαδί, γῆ θέλω, δάση ἀρέσουνε σ' ἐμένα τὸν ὀρεῖτη, πὸν κι ἄ φουρήξη ὁ ἄνεμος, τὸ πέτιχο τραγουδεῖ. Βαρειὰ ναι τοῦ ψαρά ἢ ζωῆ, ποῦχει τὴ βάρκα σπῆτι

κ' έχει τη θάλασσα δουλειά και ψάρια κυνηγεί.
 'Εγώ τόν ύπνο αγαπώ πού ό πλάτανος σκεπάζει,
 μ' άρέσει έμένα εκεί κοντά νάκούω τήν πηγή
 πού στό βουνήσιο μουρμουρά γλυκά—δέν τόν τρομάζει.
Σίμος Μενάρδος

ΣΤΗ στήλη «Τό ζήτημά μας» είδατε πώς καταγγέλ-
 νται από έναν «Πρώην διδάσκαλον» ή Κυβέρνηση, γιατί,
 λέει, μάζωξε στην 'Αθήνα σωρού μαλλιαρούς καθηγητάδες.
 'Αδικότερη καταγγελία άπ' αυτήνε δέ ματαγίνηκε. 'Όσο
 ύπουργός τής Παιδείας είναι ό *παληκαράς* κ. 'Αλεξαντρής
 δέν υπάρχει φόβος νά γίνει τέτιο κακό—κι άς συχάσουνε
 οι γλωσσισμιόντορες.

Τό κακό έχει άλλη άφορμή και νάν τοίς τήν ποίμε.
 Οί δημοτικιστάδες πληθήνανε σήμερα, πληθήνανε παρα-
 πολύ, και μάλιστα μέσα στό δυσκαλικό κύκλο. Κάθε 'Υ-
 πουργός λοιπόν, και χωρίς νάν τό θέλει, θα διόρισει και
 δημοτικιστάδες. 'Υστερ' από πέντε δέκα χρόνια θα ψά-
 χουνε με τό κερί νά βρούνε καθαρευουσιάνο δάσκαλο και
 δέ θα βρίσκουν.

ΠΕΘΑΝΕ ό Κ. Χρηστομάνος. Με λύπη βαθειά τό
 γράφουμε. Λογοτέχνης δυνατός, ίσως νά είχε και τά ψευδά-
 ρια του, ίσως νά μήν άρεσε σέ μερικούς, μα συνολικά τό
 έργο του είναι άξιο προσοχής και τιμής. Τό σπουδαιότερο
 όμως έργο του πού θα μείνει και πού μια μέρα θα κριθεί
 πλατεία και θάν του δώσει θέση ζηλευτή άνάμεσα στους
 πνευματικούς εργάτες τής εποχής μας, είναι ή εργασία που-
 κουμε για τή νεοελληνική σκηνή και ό καινούριος δρόμος
 πού τής άνοιξε. Μπορεί νά μήν άποκτήσαμε άκόμα θέα-
 τρο, μα όπωσδήποτε βλέπουμε σήμερα θέατρο τής άθρω-
 πιας—κι αυτό τό χρωστάμε στό Χρηστομάνο. 'Η «Νέα
 Σκηνή» του, όπως ιδρύθηκε κι όπως εργάστηκε τά δυό τρία
 πρώτα χρόνια της, είναι σταθμός στό νεοελληνικό θέατρο
 και πάντα με ξεχωριστό σέβας θάναφέρεται.

Γιά τό λογοτεχνικό του έργο ίσως μιλήσουμε πλατύ-
 τερα σέ κατοπινά φύλλα του «Νουμά».

ΕΠΙΤΥΧΙΑ μοναδική ή πρώτη συναυλία του «'Ελλη-
 νικού Κουίντέτου». Τήν έπιτυχία του τήν περιμέναμε και
 γι αυτό δέ μäs ξάφνιασε καθόλου. 'Ο Καλομοίρης πού τό
 ίδρυσε, έχει μέσα του, νά ποιήμε, τό μικρόβιο τής έπιτυ-
 χίας σέ ό,τι καταπιάνεται. Για τόν κ. Θεοδωρίδη είπαμε
 πώς τόσο πιτυχαίνει στις θεατρικές του επιχειρήσεις, ώστε
 άν ή Κυβέρνηση θελήσει νάν του άναθέσει ως επιχείρηση
 τόν 'Ελληνοτουρκικό πόλεμο, όρισμένα τή νίκη τήν έχουμε
 σίγουρη. Τό ίδιο μπορεί νά είπωθει και για τόν Καλο-
 μοίρη. 'Έχει τόση διοργανωτική έπιδεξιούση μέσα του,
 ώστε μπορεί άξιόλογα νά διοργανώσει και τό στρατό μας
 λαί τό ναυτικό μας, άν ή Κυβέρνηση του μπιστευτεί τέτια
 δουλιά.

'Η άλήθεια είναι πώς ό Καλομοίρης όνειρεύτηκε νά
 χαρίσει υτόν τόπο μας άληθινή μουσική κίνηση και θάν
 τό καταφέρει. 'Η πρώτη του «'Ελληνικού Κουίντέτου» μäs
 βεβαιώνει γι' αυτό.

''ΣΥΝΟΜΙΑΙΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΛΣΤΟΗ,,

(Του J. TENENOMO, φίλου του φιλόσοφου)

ΤΟ ΧΤΜΕΝΟ ΑΙΜΑ

'Όταν πρωτογνωριστήκαμε, ό Λέο Νικολάγεβιτς
 έδειχνε ιδιαίτερη προτίμηση στην έβραϊκή λογο-
 τεχνία, και διάβαζε προσεχτικά τό κάθε τι πούταν
 γραμμένο για τή Βίβλο και τήν Παλιή Διαθήκη, μα
 ένθουσιαζότανε πού πολύ με τίς μαγειές των παλιών
 θρύλων.

«'Έχουν, έλεγε κάποια άσυνήθιστη ήρεμία
 και συγκινητική δύναμη σάν τς ρόδινες άχτίνες τής
 σιωπηλής αύγής. Και ή πού μεγάλη τούς άξία είναι
 πού μιλούνε δλοι για τά μεγάλα κι' αιώνια μυστή-
 ρια τής ανθρώπινης ψυχής. Σ' αυτούς τούς θρύλους
 ό χριστιανισμός φαίνεται τόσο κοντά μας όσο κι' ό
 δρίζοντας στη γή».

'Ο Λέο Νικολάγεβιτς διάβαζε τίς παλιές παρά-
 δοσές και τούς θρύλους σέ διάφορες μετάφρασεις, τά
 δούλευε με πνεύμα χριστιανικό και ζωγράφιζε πολ-
 λές φορές με τά όμορφότερα χρώματα τά πράματα,
 πού του έκαναν τή μεγαλύτερη άίσθηση.

«Αυτοί οι ξεχασμένοι θρύλοι είναι τής ποιήσης
 ή γαλανή και ήσυχη θάλασσα με τίς έρημες άκρο-
 γιαιές, πού άν και τίς έχει άφήση από πολών
 καιρό τώρα ό 'Ωκεανός, τίς έμειναν άκόμα πού και
 πού τά στενά περάσματα. Νά, ένας άπ' αυτούς τούς
 θρύλους, ό θρύλος για τό χυμένο αίμα.

'Όταν ό Ναβουχοδονόσορας κυρίεψε τά 'Ιεροσό-
 λυμα πήγε και στην εκκλησιά, μα μπαίνοντας στό
 θάλαμο των παπάδων, πετάχτηκε πίσω άπ' τή φρίκη
 και στάθηκε στην είσοδο. 'Απάνω στό πάτωμα έβράζε
 κι' άφριζε, σά νερό, αίμα. Κόκκινος άχνός άνέ-
 δαινε άπάνω. 'Ο Ναβουχοδονόσορας, ζαλιστηκε, στά-
 θηκε σάν άπολιθωμένος και δέν κουνήθηκε άπ' τή
 θέση του.

«Είναι τό αίμα τής θυσίας από βώδια, άρνιά
 και πρόβατα», είπαν σατισμένοι οι παπάδες.

'Ο Βασιλιάς τούς πρόσταξε κι' άνάσυραν άπ' τό
 θυσιαστήριο ένα κάδο αίμα, και τό ζέταξε.

Μα τό αίμα αυτό δέν έμοιαζε με τάλλο, πού έ-
 βράζε άπάνω στό πάτωμα.

'Ο Ναβουχοδονόσορας άναψε τότ' από τό θυμό
 και φώναξε:

«Θά μου πήτε, τί αίμα είν' αυτό, για θα προ-
 στάξω νά 'ξεσκίσουν άπ' τά κορμά σας τό κρέας με
 σιδερένιες μασιές, και νά ρίξουν τά πτώματά σας
 στα θεριά;!»

Οί παπάδες άνατρίχιασαν.

«Χάρη, Βασιλιά! Θά σου ποιήμε δλη τήν άλη-